

VU Research Portal

Occupy Ter Apel

Spijkerboer, T.P.

published in
Nederlands Juristenblad
2012

document version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)
Spijkerboer, T. P. (2012). Occupy Ter Apel. *Nederlands Juristenblad*, 87, 1529-1530. [1268].

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:
vuresearchportal.ub@vu.nl

Occupy Ter Apel

links

Het tentenkamp van uitgeprocedeerde asielzoekers in Ter Apel is ontruimd. Jammer, want de kwestie zelf is niet eens een klein beetje opgelost. Het tentenkamp had tot een platform kunnen uitgroeien waar de niet-uitzetbaren gezamenlijk een stem hadden kunnen formuleren om gehoord te worden in het debat over het asielbeleid.

In een tentenkamp in het Groningse Ter Apel verbleven sinds 8 mei uitgeprocedeerde asielzoekers. Het begon met een aantal Irakezen. Op 13 april 2012 besliste de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat er met ingang van 15 maart geen zicht meer was op gedwongen verwijdering naar Irak. Alleen als Irakezen uit zichzelf terug willen, is de Irakese vertegenwoordiging in Nederland bereid een reisdocument af te geven.² Gedwongen verwijdering kan niet, en omdat vreemdelingenbewaring daar op gericht is ('uitzetting', zegt art. 59 Vreemdelingenwet 2000) is met bewaring geen redelijk doel gediend. Irakezen moeten dus uit vreemdelingenbewaring, maar krijgen geen opvang omdat ze geen verblijfsvergunning of een lopende asielprocedure hebben. Het zijn de enigen niet die dit overkomt. Er is zelfs een woord voor: klinkeren.

In het tentenkamp verbleven ongeveer 350 mensen in 60 tenten. Het gaat om 225 Irakezen, 80 Somaliërs, 20 Afghanen, 15 Iraniërs en enkelen uit Azerbeidzjan en Sudan.³ Acht fracties van Provinciale Staten in Groningen hebben op 21 mei een brief aan minister Leers gestuurd, waarin zij vragen om een langetermijnoplossing voor uitgeprocedeerde asielzoekers die niet kunnen worden uitgezet. Lokale overheden moeten de last van de politie dragen. Ze vragen om een 'structurele oplossing voor het in de praktijk niet sluitende asielbeleid'. Tot die tijd willen ze opvang voor dit soort gevallen.⁴ Leers bood de niet-uitzetbare actievoerders vorige week een paar weken opvang aan, die wel op uitzetting gericht zou zijn. Twee derde van de kampeerders pakten hun biezen. De anderen werden door de ME ontruimd.

De Nederlandse regering kijkt als volgt tegen deze kwestie aan. Deze mensen hebben een asielprocedure doorlopen. Ze hebben nul op het rekest gekregen. Ze moeten dus terug naar Irak. Als ze doen wat ze horen te doen (vrijwillig teruggaan), dan kan dat, en krijgen ze opvang zolang die vrijwillige terugkeer duurt. Kiezen ze ervoor dat niet te doen, dan is dat niet de verantwoordelijkheid van de Nederlandse overheid. Dat is best een redelijk standpunt.

Asielzoekers kijken als volgt tegen deze kwestie aan. De Nederlandse asielprocedure is niet betrouwbaar; het kan best gebeuren dat iemand uitgeprocedeed raakt die wel degelijk bescherming behoeft. (Ik help de asielzoekers even, voor de gedachtenvorming. Ze hebben daar een punt.⁵) Het idee dat asielzoekers die uitgeprocedeed zijn 'dus' terug kunnen, klopt niet. En zelfs als dat juridisch wel goed zit: wie wel eens een krant leest, weet dat ze niet voor de lol uit Irak zijn vertrokken. Hen gedwongen uitzetten is één ding. Maar van hen verlangen om zichzelf te verloochenen en op het Irakese consulaat te liegen dat ze graag terug willen gaat echt te ver. Ook best een redelijk standpunt.

Lokale overheden kijken weer anders tegen de kwestie aan. De nationale regering heeft een asielbeleid. Prima, gaan we niet over. De nationale regering detineert vreemdelingen en verwijdert ze. Ook best. Maar dan: de nationale regering slaagt er niet in mensen uit te zetten, en zet ze op straat. Dat is helemaal niet prima, en dat is beslist onze zaak. Die mensen slapen bij ons in het park, nemen plaats in bij onze daklozenopvang, hebben kinderen op school die wij mogen betalen. En als die mensen inburgeren in onze lokale kerken, scholen en voetbalverenigingen - kunnen we dan doof blijven voor wat onze eigen lokale gemeenschap voelt en vindt? De minister doet alsof zijn neus bloedt, en als je wat van deze hypocriete toestand zegt krijg je op je falie omdat je beleid van de rijksoverheid tegenwerkt.

Sinds onder Cohen de nadruk is verschoven van gedwongen verwijdering naar de eigen verantwoordelijkheid van vreemdelingen om zichzelf te verwijderen, zijn de knellende problemen van het vreemdelingenbeleid verschoven. Procedeerde ik als piepjong advocaat over uitzettingen, vreemdelingenadvocaten van nu procederen steeds meer over opvang. De Centrale Raad van Beroep doet, geconfronteerd met dit soort soms vreselijke dilemma's, steeds vaker uitspraken die door breed grijnzend Nederland als activistisch worden ervaren.⁶

Leers heeft nu gekozen voor de oer-Hollandse oplossing van deels toegeven en het probleem verder met de sterke arm uitdoven. Deze aanpak heeft zijn charmes. Maar de kwestie zelf is niet eens een klein beetje opgelost. Hoe moet het na half juni met deze mensen? Er worden dagelijks meer mensen uit vreemdelingendetentie op straat gezet zonder dat er een opvangmogelijkheid voor hen is.

Dit is een structureel probleem van het Nederlandse vreemdelingenbeleid. Ondertussen is de actie die het probleem zichtbaar maakte de kop ingedrukt.

Dat is pragmatisch, en handig gedaan van de minister. Maar het is ook jammer. De niet-uitzetbaren hebben spandoekteksten (geen uitzetting, wel opvang). Ze hebben echter nauwelijks een samenhangend verhaal dat ze kunnen plaatsen naast dat van de minister en de lokale overheden. Het tentenkamp had - denk aan de *sans-papiers* in de Saint Bernard kerk in Parijs een aantal jaar geleden - een platform kunnen zijn waar de niet-uitzetbaren hadden kunnen proberen hun (urgente) eigenbelang te overstijgen. Waarom vinden zij dat ze opgevangen moeten worden? Hoezo werken ze niet wat meer mee zodat ze wel uitgezet kunnen worden? Een aantal asielzoekers is beslist in staat om een betoog over deze kwesties te ontwikkelen, waarin zij niet slechts figureren als half meelijwekkende, half te wantrouwen smekelingen. We moeten het voorlopig zonder stellen. Voor de kwaliteit van het debat over het asielbeleid is dat een gemiste kans.

Thomas Spijkerboer

Prof. mr. T.P. Spijkerboer is hoogleraar migratierecht aan de Vrije Universiteit Amsterdam en medewerker van dit blad.

2. [\[Terug\]](#)

Uitspraaknummer 201201305/1/V3

3. [\[Terug\]](#)

De Gelderlander 21 mei 2012.

4. [\[Terug\]](#)

Nederlands Dagblad 21 mei 2012.

5. [\[Terug\]](#)

Zie het voorbeeld dat ik noemde in *NJB* 2012/242, p. 261; of *ABRvS* 17 augustus 2011, *JV* 2011/424, met mijn noot (201012865/1/V2, *LJN* BR5419).

6. [\[Terug\]](#)

bijv. CRvB 15 juli 2011, *JV* 2011/393; CRvB 20 oktober 2010, *JV* 2011/90; vgl. Gerechtshof 's-Gravenhage 11 januari 2011, *JV* 2011/91.

Links

[Raad van State 13 april 2012, LJN BW4081](#) [Raad van State 17 augustus 2011, LJN BR5419](#)